



Hidraulikus tápegységek sorozatgyártását kezdte meg a Danuvia. Szovjet exportra ebben az évben 1250 berendezést szállítanak, mintegy 30 millió forint értékben

Gazdaságunk és az export

Vezetők, beosztottak felelőssége

Gazdaságunk egyaránt érzékeny az exportra és az importra; döntő, hogy a behozatal és a kivitel aránya milyen. Közismert, hogy a magyar gazdaság teljesítményének egyszázalékos növeléséhez 1,8 százalékos importnövekedés szükséges. Az 1974-ben világossá vált cseppárnyomlás következményei azonban szükségzerűen előírták a kivitel fokozását. Csak akkor boldogulunk, ha termékeink jelentős részét külföldi piacokon tudjuk értékesíteni. A külföldi piacokon viszont versengés van. A szigorodó feltételek között kell tehát helytállnia a magyar iparnak és mezőgazdaságnak.

Mindent fölismerve létesített a Magyar Nemzeti Bank 1978-ban exportbővítő hitelkeretet. A tervek szerint 45 milliárd állt a vállalatok rendelkezésére. A pénzügyi szakemberek megítélése szerint azonban a reális igény több volt ennél, ezért összesen 48 milliárd forint hitelt folyósítottak azoknak a cégeknek, melyek vállalták, hogy exportjukat növelik.

Mi történt azóta? Erre a kérdésre igyekezett választ adni dr. Csernok Attila, a Magyar Nemzeti Bank ipari elnökhelyettese tegnap, szerdán a Technika Házában tartott előadásán, a közgazdasági napok keretében.

Amit elmondott: a bank szakembereit tulajdonképpen nem a beruházások műszaki tökéletessége érdekli, hanem a hozam. Mit jelent ez? Volt olyan beruházás, melynek következtében — több százmillióért — elkezdett termelni egy gyár. Termékeit viszont nem lehetett a tőkés piacon értékesíteni. Azt most már, hogy a döntés előkészítésében ki tévedett, nehéz volna kinyomozni, talán nem is lehet. A lényeg — és éppen ezért hangzott el ez az előadás a vezetők klubjában — az, hogy a magyar gazdaság felelőtlenül döntéseket a jövőben nem tud elviselni.

A Magyar Nemzeti Bank az exportbővítő hitel felhasználásáról méltán jelentette a kormányt: sikeres akciót bonyolítottunk le. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy örvendezhetünk, hiszen a VI. ötéves terv első

három évében igen sok adósságot kell törleszteni. Amennyiben csak egy tételt nem tudunk időben visszafizetni, gazdaságunk hitelképessége válhat kérdésessé. Dr. Csernok Attila hangsúlyozta, hogy egy-egy beruházás sikere nem fogható föl a bank szakembereinek sikeréért, de ugyanígy a tervek kudarcáért sem tehetősek felelőssé a pénzzel gazdálkodó emberek.

Gazdaságunk alapvetően új helyzet előtt áll. A megoldáshoz a kulcsot exportunk fokozása adja. Az exportbővítő beruházások várhatóan a VI. ötéves terv összes ilyen irányú ráfordításának egytizedét teszik ki. Ez mutatja, hogy kormányzatunk milyen jelentőséget

tulajdonít ennek. Természetesen kormányzati szinten minden beruházás hatékonysága nem dönthető el; ez a vállalatvezetők hatáskörébe tartozik, s tulajdonképpen az ő vezetői rátermettségük biztosíthatja csak azt, hogy gazdaságunk egyensúlyi helyzete tovább javuljon, helyreálljon.

Vezetni nehéz, írtuk már többször is. Dolgozni is nehéz, állapítottuk meg számtalanszor. Dr. Csernok Attila előadása viszont arról győzt meg mindenkit, hogy vezetőnek és dolgozóknak egyaránt maximális erőfeszítést kell tennie, hogy gazdasági helyzetünk javuljon. A vezetők klubjában tartott eszmecsere ennek az adta lényegét.

Szovjet műszerek bemutatója

Ma, csütörtökön délelőtt kilenc órakor nyitják meg Szegeden, a József Attila Tudományegyetem épülete udvarán (Rerrich Béla tér) a szovjet Techsnabexport Külkereskedelmi Egyesülés röntgenberendezéseket, maguszgárgás és izotóp mérőműszereket bemutató kiállítását.

A vándorkiállítás Budapest mellett Debrecenben, Pécsen, Miskolcon és Szegeden mutatkozik be. A kiállítás szervezői a budapesti megnyitót elől elmondták, hogy a szovjet vállalat ötven ország 350 cégével áll kereskedelmi kapcsolatban. Gyorsítókat és felvevő anyagokat, röntgenberendezéseket és orvosi-radiológiai eszközöket exportálnak a világ minden tájára, a vásárlók és felhasználók legnagyobb megelégedésére. Több magyar vállalattal is régi kapcsolatot tartanak, legnagyobb partnereik közé sorolják a Medicor Műveket, a Metrimex és a Medimpex külkereskedelmi vállalatokat, valamint az Egyesült Izzót.

A mai gyorsuló technikai fejlődés megköveteli az ipar és a gyógyászat szakembe-

reitől, hogy figyelemmel kísérjék a legújabb berendezések, felszerelések, műszerek útját. A szegedi bemutatón a szovjet külkereskedelmi egyesülés elsősorban ipari alapanyagok vizsgálatához, minőségük pontos megállapításához készített új típusú röntgenberendezéseket és izotóp mérőműszereket hozott. Megtekinthetik az érdeklődők a gyógyászatban alkalmazott impulzusos röntgenberendezéseket is, valamint azokat a röntgenkészülékeket, amelyeket szerkezeti és spektrum analízisnél használnak. A kiállított tárgyak között újdonstagnak számít például a Dina márkájú diagnosztikai táskák és a szinklepelemző műszerszalád. A kiállított tárgyakat a látogatók működés közben tekinthetik meg naponként kilenc-tizenhat óráig, illetve a zárás napján, szombaton délután kettőtől.

Kevesebb az áruk gyártási hibája

Szigorúbb ellenőrzés

A KERMI tapasztalatai szerint a belkereskedelemből az utóbbi időben megszűnt a felkínált termékek minőségének vizsgálatát, s közismert, hogy a külföldi vásárlók is lényegesen emelték a mércét, ami a szabványok pontosabb betartására, a minőség javítására, fokozott ellenőrzésre ösztönzi a vállalatokat.

A reklamációk számából arra lehet következtetni, hogy most már valamelyest kevesebb az iparcikkék, főként a hűradástechnikai, s a főző-, sütőkészülékek, a bútorok gyártási hibája. Ehhez bizonyára hozzájárult, hogy igen sok helyen meg erősítették a vállalati minőség-ellenőrző szervezetet.

(MTI)

Kettős munkaerőkölcs

Három asszony kötözte a szőlőt az egyik térszében. Allandóan a sarkukban topogott egy öregember. Ellenőrizte őket. Fizetést kapott érte. Az asszonyok semmivel sem dolgoztak jobban, mintha a felügyelő nem járt volna a nyomukban. Nem félték tőle, ha jó kedvük volt, a szemébe is nevettek. Másra már úgysem jó! — vihorászta. Ha kedvük szottyant, leültek a lugas árnyékába, úgy trécseltek. Hosszúkat ebédelték, amint a nap nyugat felé fordult, lesni kezdték a mikrobuszt, amely hazavitte őket a munkaidő végén.

Az öregember egykedvűen ballagott utánuk. Ha már nem tudta gyorsabb munkára ösztökélni a brigádját, legalább segíthetett volna nekik, hogy ne unatkozzék. De ez nyilván nem szerepelt a munkaköri leírásában.

Egyből meglevenedett a társaság, amikor a mikrobusz felbukkant a tábla sarkánál. Nyilván a sofőrnek is sürgős lehetett a dolog, háromnegyed négykor rendszeresen megjelent. Az asszonyok olyan sebesen kacsáztak a homókban, amennyire hájas fenekük engedte. Nyomukban az öregember. Egyszeriben drága lett minden másodperc, a háztáji műszak még ezután következett!

Az együttes lógás során kialakult szolidaritás tovább erősödött, mihelyt a háztáji munkából kellett volna néhány percet feláldozni: a mikrobusznak egy traktort is el kellett volna vinnie az irodába. A traktor azonban nem fejezte be fél 4-kor a szántást, éppen a tábla túlsó végén járt a lántalpassal, mikor megérkezett a kocsi. Otthagyták. Mondhatni, kiközösítették. A kollektíva figyelmeztette: nem lesz jó vége, ha figyelmen kívül hagyja a többség érdekét, és a sietők rovására végigdolgozza a munkaidőt.

Vég nélkül sorolhatnánk a hasonló példákat. A munkahelyen félgőzzel végzett munka, a háztáji, a maszek, a privátvétekenység számára fönttartott lelkiismereteség általánosan jellemzővé vált a hetvenes években. Az SZTK-rendelésen pokrócmódorú fogorvos a magánrendelésén majd előlvad az udvariasságtól. Hónapokig kell várni fogpótlásra a rendelésben, mert sok dolga van a fogtechnikusnak. Magánrendelésre beszerezhető a műfogorvos napok alatt.

Van olyan terület, ahol a magánsektor a válogatást is megengedheti magának. Maszek karosszéria-lakatoshoz próbált horpadással ne is vigye a kocsiját az ember, a mester úr csak totálkáros kocsikkal szeret foglalkozni, mert abból „nagyobb dohányt szakíthat”.

A kétféle munkamóráról különbözősége ott tör színté elemi erővel a felszínre, ahol a munkahelyen természetesnek tűnő szerveztlenség, trehányosság a magánérdek érvényesülését keresztezi. Egyik szakszövetkezetben a tagok négy napot töltöttek azzal, hogy a raktárnál ácsorogtak, őszirapa-vetőmagra várva. Hamar híre ment, hogy az árpa kevesebb a szükségesnél. Árpa volt, új ár még nem. A tagokat hitegették, ekkor osztják, akkor osztják. Eltek a gyanúperrel — nem is ok nélkül —, hogy a raktáros ismerősei pontosan megtudják, mikor osztják végül a vetőmagot, ezért el sem mertek mozdulni a raktár elől. Ugyanez

a hibás szervezésből eredő bizonytalanság naponta ismétlődik a paradicsom-, paprika-, retekszállítási ütemezésnél. A szervezőknek mindez föl sem tűnik. Nekik nem fizetnek sem többet, sem kevesebbet, ha várakoztatják a tagokat, ha nem. A pénztárosnő fermészetesnek és alapvető emberi jogának tartja, hogy elvonuljon kávét inni akkor is, ha hosszú sor áll az ablak előtt. Ugyanez a raktáros vagy pénztárosnő dül-fül haragjában, ha úgy adódik, hogy szabad szombaton véletlenül be kell menniük dolgozni, és nem csinálhatják az előre betervezett háztáji munkát.

A kétféle munkamóráról azért válhat el ilyen élesen egymástól, mert az ellenőrzésre hivatottaknak igen gyakran nincs megfelelő erkölcsi alapjuk a számonkérésre. A szőlőkötöző asszonyokra felügyelő öregembernek hamar a szemébe vágta volna, valamikori érdemeinek köszönhető, hogy egyáltalán fizetést kap fölőseges munkájáért. Előfordul, hogy a durva modorú fogorvos azzal vág vissza főnökének, aki éveken keresztül hivatali íróasztal mögött üldögél, az ne oktassa a szakmájukat gyakorló orvosokat.

Nem igaz, hogy a felelősöket nem lehet megtalálni: valahányszor komoly baj történik, fény derül arra, ki, hol, miben hibázott. De ameddig nincs baleset, nem leplezik le a visszaéléseket, addig kevesen szólhatnak anélkül, hogy a hibát elkövető a saját mulasztásaikkal vissza ne vágathatna.

Az a téveszelnök aligha tud fegyelmet tartani, akiről mindenki tudja, azért hagyta oda hivatali állását, hogy magasabb fizetéssel meheessen nyugdíjba. Így válhat kollektívá a hanyagság, felelőtlenység: mindenki tud a másik mulasztásairól, de ez csak arra jó, hogy a saját hibáinak fedezetét nyújtson. A munkahelyen el nem végzett munkára azonban szükség van: meg is találja a munkavállalóját — csak éppen ellenőrizhetetlen, irányíthatatlan áron. Struccpolitika, ha a felszín alatt kialakult jelenségeket pecsétes papírral legalizáljuk. Ha a munkaidejét végiglógó szelvények iparendélyt adunk, hogy munkaidő után saját zsebére végezze el a javításokat.

A kétféle munkamóráról megszüntetése csak összetett eszközökkel érhető el. Gazdaságpolitikai feladat: reálisabb beruházási politika, tudományos munkaszervezési eljárások bevezetése révén enyhíteni lehet a munkaerőhiányt. A jó munka fokozott elismerésével, a trehány munkát végzők anyagi fegyelmezésével növelni lehet a munkahelyi becsületét. Ezután és csakis ezután lehet adminisztratív eszközökkel újítást állni a második gazdaság kártékony burjánzásának, csak így lehet a gazdasági tevékenység normál közszorítani az állami és szövetkezeti szektor anyag- és munkaerőforrásait szipolyozó magánmunkát. Az egészen elsődleges feltelete — és ez politikai kérdés —, hogy a változtatást elkezdő vezetők személyükben is ki nem kezdhető példaképek legyenek: szakmai és erkölcsi feddhetetlenségük nélkül aligha lehet lényeges változásra számítani.

Tanács István

Szerszámok Mától

külföldre Pályaválasztási hetek

A Forgácsoló Szerszámipari Vállalat az idén több mint 600 ezer forint értékben készített forgácsoló szerszámot. A vállalat termékeinek egy részét a tőkés piacon értékesítik. A budapesti gyáregységben elsősorban menetkészítő, maró- és fogazott szerszámokat készítenek. A marófejeket az NSZK-beli Krupp-Widia céggel kötött kooperációs szerződés keretében gyártják.

Ma, csütörtökön délután 2 órakor Szegeden, a Technika Házában nyitják meg azt a közel egy hónapig tartó rendezvénysorozatot, melyet a Csongrád megyei és a Szeged megyei városi Pályaválasztási Tanács, a Csongrád megyei tanács vb munkaügyi és művelődésügyi osztálya, a KISZ megyei bizottsága, a Magyar Úttörők Szövetsége Csongrád megyei elnöksége, a Hazafias Népfront megyei és városi bizottsága, az SZMT, a helyi társadalmi és szakigazgatási szervek, valamint a Csongrád megyei és Szeged városi Pályaválasztási Intézet szervez. Az ünnepélyes megnyitón dr. Petrik István, a Csongrád megyei tanács elnökhelyettese bevezetője után plenáris előadást tart Pápai Béla, a Munkaügyi Minisztérium főosztályvezetője „A pályaválasztás és a szakmunkásképzés időszzerű feladatai” címmel.

A november 15-ig tartó eseménysorozat keretében a megye általános és középiskolás diákjai részére különböző programokban pályaválasztási feladatokat, üzemlátogatás-

sokat, a szakmákról felvilágosító beszélgetéseket tartanak. A pályaválasztási hetek eseményeivel párhuzamosan pályaválasztási vetélkedők folynak, melyeknek hét elődöntő után december 7-én lesz a megyei döntője.

A gazdag program záró eseménye november 15-én délután 2 órakor lesz a Technika Házában.

Új lakónegyed Salgótarjánban

Salgótarjánban a negyedik ötéves terv második felében kezdődött meg a még beépítetlen sík területen — a Somoskőújfalu felől bevezető út mellett — a Beszterce lakótelep építése. Eddig ezerkötőszáz új otthonba költöztek be a családok, s az év végén újabb száznyolcvanöt lakást adnak át. A telep teljes befejezése 1982-re várható, s akkor összesen ezer-nyolcszáz lakás lesz a lakótelepen.

Dr. Hárs István látogatása Szegeden

A Magyar Rádió elnöke, dr. Hárs István szerdán Szegedre látogatott. A megyei pártbizottság székházában fogadták dr. Komócsin Mihály, a megyei pártbizottság első titkára, Török József, a

szegedi pártbizottság első titkára, és tanácskoztak vele a Magyar Rádió szegedi stúdiója létesítésével kapcsolatos kérdésekről. A megbeszélésen jelen voltak a megyei, városi párt- és tanácsi testületek más vezetői is.